

سرفصل حقوق زندانی - تقاضای جبران خسارت ناشی از بازداشت، در صورت تبرئه

بعد از لازم الاجرا شدن قانون آیین دادرسی کیفری در سال ۱۳۹۴، امکان اخذ خسارت ناشی از بازداشتی که منتهی به برائت یا منع تعقیب شده است آسان‌تر شد. بر اساس ماده ۲۵۵ این قانون: «اشخاصی که در جریان تحقیقات مقدماتی و دادرسی به هر علت بازداشت می‌شوند و از سوی مراجع قضایی، حکم برائت یا قرار منع تعقیب در مورد آنان صادر شود، می‌توانند با رعایت ماده ۱۴ این قانون خسارت ایام بازداشت را از دولت مطالبه کنند.» منظور از ماده ۱۴ هم این است که شخص می‌تواند تمامی خسارات مادی و معنوی خود را مطالبه کند. برای مطالبه خسارت نکات زیر توجه شود:

۱- درخواست جبران خسارت باید ظرف ۶ ماه از تاریخ رای قطعی مبنی بر بی‌گناهی ارائه شود.

۲- در دادگستری‌های مراکز استان کمیسیونی به نام کمیسیون جبران خسارت وجود دارد که متشکل از سه نفر از قضات دادگاه تجدید نظر همان استان است و مرجع رسیدگی به درخواست جبران خسارت ناشی از بازداشت است.

۳- درخواست باید از طریق دفاتر خدمات الکترونیکی قضائی داده شود، بنابراین از مراجعه مستقیم به کمیسیون خودداری شود.

۴- لازم نیست درخواست در یک فرم خاصی نوشته شود و در برگه‌های معمولی قابل ارائه است.

۵- در درخواست جبران خسارت حتما باید موارد زیر گنجانده شود:

الف - نام، نام خانوادگی، نام پدر، سن، شغل، میزان تحصیلات، وضعیت تأهل، تابعیت، مذهب، شماره شناسنامه، شماره ملی، تلفن همراه، پست الکترونیکی، کدپستی و نشانی دقیق متقاضی

ب - شعبه بازداشت کننده و شعبه صادرکننده قرار منع تعقیب یا رای برائت قطعی.

ج- مدت بازداشت، میزان و نوع خسارات وارده.

د- تصویر تاییدکننده قرار منع تعقیب یا رای برائت باید به ضمیمه اوراق مزبور ارسال شود. همچنین، چنانچه متقاضی مدارکی داشته باشد، می‌تواند به ضمیمه ارسال نماید. این مدارک می‌تواند شامل فیش حقوقی یا برگه‌ای که درآمد متقاضی را نشان می‌دهد، باشد یا اگر در اثر بازداشت بیمار شده است، مدارک درمانی می‌تواند ضمیمه شود. اگر بازداشت فرد باعث بدهکار شدن او یا ضرر در امورات شغلی شده باشد، حتما سعی شود مدارک اثبات کننده آن ضمیمه درخواست شود. به طور خلاصه هر سند و مدرکی که بیانگر نوعی ضرر مادی و غیر مادی باشد حتما ضمیمه درخواست شود.

راهنمایی حقوقی شهروندان، متهمان و محکومان در نظام قضایی ایران
بنیاد عبدالرحمن برومند برای حقوق بشر در ایران

در نهایت کمیسیون با توجه به شغل و درآمد متقاضی، اوضاع و احوال شخصی، مدت بازداشت و اینکه چه آسیب‌هایی در دوران بازداشت متحمل شده، حکم به جبران خسارت می‌دهد. بنابراین پیش‌بینی یک مبلغ معین به طور کلی امکان‌پذیر نیست.

اگر کمیسیون رای به عدم جبران خسارت بدهد، متقاضی می‌تواند ظرف ۲۰ روز از ابلاغ حکم کمیسیون به کمیسیون ملی جبران خسارت اعتراض بدهد. کمیسیون ملی در تهران است و اعتراض به رای کمیسیون استانی همانند درخواست اولیه از طریق دفاتر خدمات قضائی صورت می‌گیرد.

Abdorrahman
Boroumand Center

For Human
Rights
In Iran